

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

ในการศึกษารูปแบบนี้ เป็นการศึกษาแบบ Descriptive cross sectional study เพื่อศึกษาระดับความเครียด และเปรียบเทียบระดับความเครียดของผู้ใช้แรงงานสตรีที่ได้รับค่าตอบแทนแตกต่างกัน

3.2 กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ใช้แรงงานสตรีในโรงงานตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี บริษัทเอ็นที การ์เมนท์ และบริษัทนอร์ทเท็กซ์ เลือกทำใน 2 โรงงานนี้ โดยวิธี purposive sampling

กลุ่มตัวอย่าง ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง 400 คน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลเอง

3.3.2 ผู้ศึกษาทำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้จัดการบริษัทนอร์ทเท็กซ์ และเอ็นทีการ์เมนท์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากได้รับอนุมัติให้เก็บข้อมูลแล้ว ผู้ศึกษาจึงได้เข้าชี้แจงกับกลุ่มแรงงานสตรีที่ต้องศึกษา

3.3.3 แจกแบบสอบถาม และแบบวัดความเครียดชนิด Health Opinion Survey (HOS) แก่คนงานทั้ง 2 โรงงาน ๆ ละ 1 วัน รวมระยะเวลา 2 วัน

3.3.4 เก็บแบบสอบถามและนำมารวบรวมข้อมูล

3.4 สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 โรงงาน เอ็นทีคาร์เม้นท์

3.4.2 โรงงาน นอร์ทเท็กซ์

ทั้ง 2 โรงงานอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของประชากร เป็นส่วนที่สร้างขึ้นเองเพื่อใช้รวบรวมข้อมูลด้าน ลักษณะส่วนตัว การเงินภายในครอบครัว ลักษณะงาน และการมีบุตร มีทั้งหมด 14 ข้อ

3.5.2 เป็นส่วนของแบบสอบถาม Health Opinion Survey (HOS) ซึ่งใช้ประเมินความเครียด ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 20 ข้อ เกี่ยวกับอาการทางกาย และความรู้สึก อันเป็นผลจากปฏิกิริยาตอบสนองของร่างกาย เมื่อได้รับความเครียด ทำการปรับปรุงและนำมาใช้ในประเทศไทยครั้งแรกโดย พัทธเอก แพทย์หญิง บรรจง สืบสมาน กองจิตเวชและประสาทวิทยา โรงพยาบาลมงกุฎเกล้า

คำถาม 20 ข้อ ของ HOS นี้ มีทั้งคำถามแบบเชิงบวก (positive) คือข้อ 18, 19 และคำถามเชิงลบ (negative) คือข้อที่ 1-20 (ยกเว้นข้อ 18, 19 ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ข้อที่ 1 จะให้คะแนนสำหรับคำตอบว่า

"มี" 3 คะแนน

"ไม่มี" 1 คะแนน

ข้อ 18, 19 จะให้คะแนนสำหรับคำตอบว่า

"ไม่เคยเลย" 3 คะแนน

"นาน ๆ ครั้ง" 2 คะแนน

"บ่อยครั้ง" 1 คะแนน คือมากกว่า 3 ครั้ง ใน 6 เดือน

ข้อ 2-20 (ยกเว้นข้อ 18, 19) จะให้คะแนนสำหรับคำตอบว่า

"ไม่เคยเลย"	1 คะแนน
"นาน ๆ ครั้ง"	2 คะแนน
"บ่อยครั้ง"	3 คะแนน คือมากกว่า 3 ครั้ง ใน 6 เดือน

ก. การแปรผล HOS กระทำโดยการนับคะแนนรวมจากคำถามทั้ง 20 ข้อ ซึ่งจะมีคะแนนต่ำสุด 20 คะแนน และคะแนนสูงสุด 60 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมมาก ก็แสดงว่ามีความเครียดรุนแรงมากกว่าผู้ที่มีคะแนนต่ำ การตัดสินใจว่าผู้ใดมีความเครียดสูงหรือปกติ ใช้หลักพิจารณาโดยการอิงกลุ่ม คือใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของกลุ่มตัวอย่างมาเป็นจุดแบ่ง (cut-off point) ดังนี้

1. ผู้ที่มีความเครียดปกติ (Normal stress) หมายถึง ผู้ที่มีคะแนนความเครียดรวมต่ำกว่า หรือเท่ากับผลรวมของค่าเฉลี่ย กับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่ม ($\bar{X}+SD$)
2. ผู้ที่มีความเครียดสูง (High stress) หมายถึง ผู้ที่มีคะแนนความเครียดรวมสูงกว่า $\bar{X}+SD$ ขึ้นไป

ข. ความเที่ยง (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์ HOS

นำแบบสอบถาม HOS ไปทดลองใช้กับผู้ใช้แรงงานสตรีในโรงงานตัดเย็บเสื้อผ้า ประวิทย์ ซึ่งเป็นโรงงานอยู่ใน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ จำนวนคนงาน 30 คน แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) โดยวิธีของ Cronbach Method เพราะวิธีนี้เหมาะสำหรับลักษณะคำถามและคำตอบที่ให้เลือกมากกว่า 2 ข้อ คำตอบ และแบบสอบถาม HOS มีคำตอบ 3 คำตอบ

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ

$$r = \frac{n}{(n-1)} \left[1 - \frac{\sum r_{ij}^2}{r_x^2} \right]$$

เมื่อ r = สัมประสิทธิ์ของความเที่ยง

r = ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมแต่ละข้อ

r = ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งหมดของผู้ตอบแต่ละคน

N = คือจำนวนข้อในแบบสอบถาม ($N = 20$)

i = คือลำดับข้อที่ i ของแบบสอบถาม ($i = 1, 2, \dots, n$)

ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม HOS เท่ากับ 0.922 แสดงว่า แบบสอบถามนี้มีความเที่ยงอยู่ในระดับสูง

ค. ความตรง (validity) ของแบบสอบถาม HOS

พีระ ครึกครื้นจิตร (2529) ได้ทำการทดสอบหาความตรงโดยทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความเครียดที่ได้จากการสอบถาม HOS ระหว่างกลุ่มทดลอง (ซึ่งเป็นผู้ป่วยนอกที่ได้รับการวินิจฉัยจากจิตแพทย์แล้วว่า มีความเครียดหรือมีความวิตกกังวล) กับกลุ่มเปรียบเทียบ (ซึ่งเป็นนักศึกษาวิทยาลัยครูพระนคร ชั้นปีที่ 4 ซึ่งมีเวลาเรียนมากกว่า ร้อยละ 85 และไม่เคยถูกตัดคะแนนความประพฤติ) จำนวนกลุ่มละ 30 คน โดยใช้ t-test ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความเครียดของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.01$)

3.6 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย (Variables)

ชนิดของตัวแปร มีดังนี้

ก. ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือความเครียด

ข. ตัวแปรอิสระ (Independent variable) แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. ลักษณะส่วนบุคคล

- อายุ
- ศาสนา
- สถานภาพสมรส เช่น โสด แต่งงาน แยกกันอยู่กับสามี รวมหม้าย, การหย่าร้าง, แยกกันอยู่

2. ด้านการเงินภายในครอบครัว

- รายได้คนงาน
- รายได้สามีเฉพาะผู้ที่แต่งงานแล้ว

3. ลักษณะการทำงาน

- แผนกที่ทำงาน ได้แก่ แผนกเย็บผ้า, บรรจุ, ตัดผ้า, ซักรีด, และออกแบบ
- ระยะเวลาในการทำงาน นับตั้งแต่เข้าทำงานจนถึงวันตอบแบบสอบถาม

4. การมีบุตร

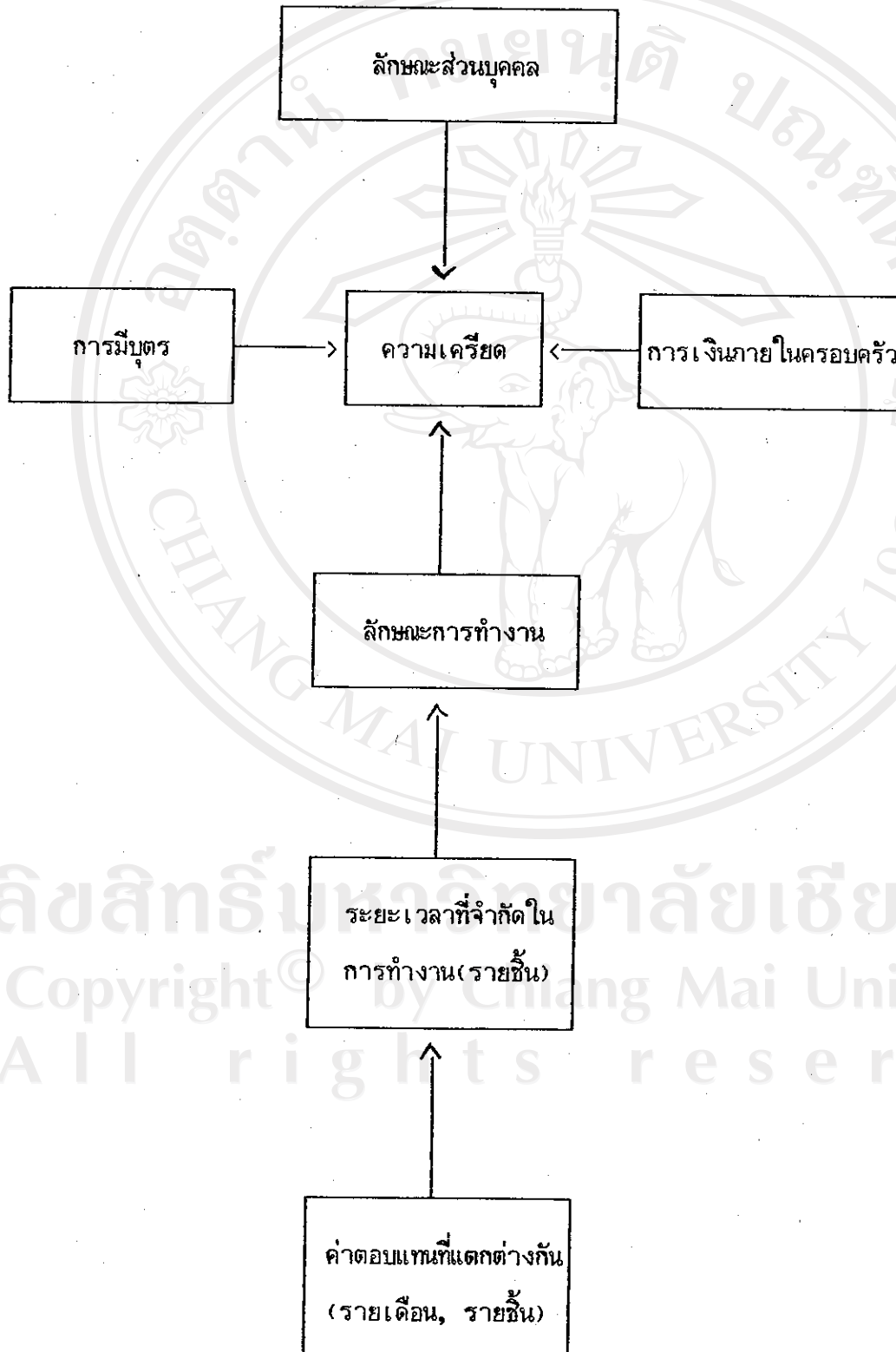
- การตั้งครรภ์
- จำนวนบุตร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปร (conceptual framework)

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้อง พร้อมทั้งทำการลงรหัส และบันทึกข้อมูล นำไปวิเคราะห์ ทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS PC⁺ (Statistical Package for the Social Science for Personal Computer) ที่ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิตินั้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ก. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics)

- แสดงลักษณะการกระจายของตัวแปรกลุ่มศึกษา 2 กลุ่ม โดยนำเสนอในรูปตารางแสดงจำนวนร้อยละ

- แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเครียด

ข. สถิติเชิงวิเคราะห์ (Analytic statistics)

- เปรียบเทียบความเครียดของกลุ่มศึกษา 2 กลุ่ม โดยการทดสอบ t-test

- วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดกับปัจจัยด้านต่าง ๆ โดย

การทดสอบ chi-square test